

BATXILERGORAKO AHOLKU DIDAKTIKOAK

Egile Eskubideen Ikasgelan, egile-eskubideei buruzko gaitasunak hiru unitatetan banatzen dira: egile-eskubideei buruzko ezagutzak, materialen erabilera, eta informazio-bilaketa eta irakurmen kritikoa. Egile Eskubideen Ikasgelak badu bere materiala trebetasun bakoitzerako, bai eta trebetasun eta ezagutza horiek lantzeko jokoak ere.

Aholku didaktikoak egokiak dira edozein irakasgaitako eskoletan erabiltzeko. Bere horretan aplika daitezke, edo dagozkien zeregin edo materialen laburpenak har daitezke, irakas-kuntza-egoera jakin bakoitzerako. Adibidez, Gidara itzul zaitezke, iturriak aipatzeko, edo Bideo-proiektuaren laburpena, ikaskuntza-proiektu batekin edo bestearekin lotuta.

Material-multzoa nork bere kasa ikasiz osa dezake, Egile Eskubideen Ikasgelan dauden autoikaskuntzako jarraibideen laguntzarekin.

1. Egile-eskubideei buruzko ezagutzak

	HELBURUA ETA EDUKIA	EGILE ESKUBIDEEN IKASGELAKO MATERIALAK	AHOLKU DIDAKTIKOAK
EGILE-ESKUBIDEAK	<p>Egile-eskubideak egoera praktikoe-tan ulertzea, dauden argitalpen-me-todo eta baimenen ikuspegitik.</p> <p>Egile-eskubideei buruzko oinarrizko kontzeptuak jakitea.</p>	<p>Egile-eskubideen gida</p> <p>Bideoa: Zer dira egile-eskubideak?</p> <p>Egile-eskubideei buruzko materia-la: lan sortzailea babesten dute</p> <p>Galdetegia</p>	<p>Eskolaren hasieran egile-eskubideei buruzko oinarrizko kontzeptuak azaltzea: egiletza, originaltasun-ata-lasea, egile-eskubideen babesia.</p> <p>Elkarrekin eztabaidatzea zergatik den garrantzitsua egile-eskubideak errespetatzea.</p> <p>Galdetegiaren jolasarekin egile-esku-bideei buruzko ezagutzen azterketa egin daiteke.</p> <p>Galderei buruz pentsatzeko, ikas-leek hemen dauden bideoetan bila dezakete informazioa: Egile Esku-bideen Ikasgelan, egile-eskubideen gidan eta auladederechodeautor.org webgunean.</p>
BESTE BATZUEK SORTUTAKO EDUKIA ZABALTzea	<p>Intimitatea eta ohorea babestea zer den ulertzea. Egile-eskubideek lan sortzailea babesten dutela ulertzea. Eduki bakoitzerako egokia den bai-mena edo lizentzia erabiltzen jakitea, eta norberaren lanean materiala erabiltzen jakitea. Egile-eskubideak hautsiz gero zer zigor-erantzukizun eta zehapen dauden ulertzea.</p>	<p>Egile-eskubideen gida</p> <p>Laburpenak: Egile-eskubideak, Internet eta sare sozialak Irudiak ateratzea Proiektua Bideo-proiektua</p> <p>Proiektu bat egiteko materiala</p> <p>Bideoa: Obren erabilera</p>	<p>Ikasteko zereginerako funtsezkoak diren baimen eta lizentzien aukerak ezagutzea. Ikasleek, talde txikitik, beren ikasteko zereginerako baimen eta lizentzien edukia ikas dezakete, eta gero taldekideei erakutsi.</p> <p>Irudiak hartu eta trukatzearrekin eta intimitatearen eta ohorearen babe-sarekin zerikusia duten oinarrietan trebatzea.</p>
NORBERAREN EKOIZPENEN ETA BANA-KETAREN EGILE-ESKUBIDEAK	<p>Norberaren lanen egile-eskubideak babesten jakitea.</p> <p>Beren obretan beste pertsona batzuek sortutako eduki eta obrak erabiltzen jakitea, betiere egile-es-kubideak errespetatuz. Egile-eskubi-deek lan sortzailea babesten dutela ulertzea.</p>	<p>Egile-eskubideen gida</p> <p>Laburpenak: Proiektua Bideo-proiektua Zure lanak – zure eskubideak Erabilera pribatua</p> <p>Bideoa: Zer dira egile-eskubideak?</p>	<p>Eztabaidatu elkarrekin zer esan nahi duen «Ni, egile» esaldiak, hau da, ekoizpen sortzaileak, eta zer eskubi-de ditudan neure obraren gainean.</p> <p>Ikasteko zereginerako funtsezkoak diren baimen eta lizentzien aukerak ezagutzea.</p>

2. Material-mota desberdinak erabiltzeko trebetasunak

	HELBURUA ETA EDUKIA	EGILE ESKUBIDEEN IKASGELAKO MATERIALAK	AHOLKU DIDAKTIKOAK
NORBERAREN LANEAN OBRAK ERABILITZEA	<p>Ikasteko zereginetan testua, irudia, musika, soinua, zuzeneko irudia eta horien guztien konbinazioak erabiltzen jakitea, betiere egile-eskubideak errespetatuz.</p> <p>Jatorrizko irudi eta obrak egilearen eskubide moralak errespetatuz zerbateraino aldatu daitezkeen ulertzea.</p> <p>Multimedia ekoizpenean estekak erabiltzen jakitea, betiere egile-eskubideak errespetatuz.</p>	<p>Laburpenak:</p> <p>Proiektua Bideo-proiektua Irudiak ateratzea</p> <p>Laburpenak egiteko makina</p> <p>Iturriak aipatzeko arauak</p> <p>Bideoa:</p> <p>Obren erabilera</p> <p>Proiektu bat egiteko materiala</p> <p>Egia ala gezurra jolasa</p>	<p>Proiektu pertsonala egiten hasi aurretik, kontsultatu, Egile Eskubideen Ikasgelan, proiekturako garrantzitsuak diren laburpenak eta obren erabilerari buruzko bideoak.</p> <p>Obren erabilerarekin zerikusia duten oinarrizko gaiak elkarrekin berrikus daitezke (adibidez: egile-eskubideen sinboloak, iturrien aipuak eta erreferentziak).</p> <p>Bilatu Interneten eta beste iturri batzuetan (liburuak, aldizkariak eta abar) eskolako gaiarekin edo ikasteko zereginarekin zerikusia duen materiala. Materialak aipatzean, egin ikasteko zereginerako iturri egokien erreferentziak.</p> <p>Laburpenen makinarekin, materialen erabilerari buruzko orientazio espezifiko eman daiteke, azken emaitzaren araberakoa.</p> <p>Obrak erabiltzeko trebetasuna <i>Egia ala gezurra</i> jolasarekin landu daiteke.</p>
ITURRIAK AIPATZEA	<p>Iturri desberdinak erabiltzen eta aipatzen jakitea.</p>	<p>Aipuetarako materiala</p> <p>Iturriak aipatzeko arauak</p>	<p>Beste ezer baino lehen, aipua eta erreferentzia zer diren argitzea. Iturri desberdinak aipatzeko erreferentzia-metodoak ikastea, iturriak aipatzeko gidaren laguntzarekin.</p> <p>Irakasleak aurrez bila ditzake eskolaren gairako edo ikasteko zereginerako egokiak diren iturriak, edo ikasleei eskolan bila ditzaten eska diezaieke. Ikasleek iturri horien erreferentziak egingo dituzte, iturriak aipatzeko gida erabiliz.</p>

3. Informazioa bilatzeko trebetasunak eta irakurketa-gaitasun kritikoa

	HELBURUA ETA EDUKIA	EGILE ESKUBIDEEN IKASGELAKO MATERIALAK	AHOLKU DIDAKTIKOAK
INFORMAZIOA BILATZEA	<p>Hainbat iturritatik informazio egokia eskuratzen jakitea. Gairako kontzeptu nagusi egokiak aurkitzea. Liburutegiko bilaketa-tresnak eta informazioa berreskuratzeko sistema egoki erabiltzen jakitea. Ulertzea zenbateko garrantzia duten ikuspegi desberdinek ikasteko zereginaren gaia zabal aztertzeke.</p> <p>Iturriak jardunbide egokien arabera aipatzen jakitea.</p>	<p>Norberaren ekoizpenerako ibilbideko materiala</p> <p>Iturriak aipatzeko arauak</p> <p>Laburpena: Iturri bateko testua aipatzea</p> <p>Bingo-jolasa</p>	<p>Nork bere ikasteko zeregina gauzatu aurretik, elkarrekin eztabaidatzea ikasteko zereginerako iturri gisa zer testu-mota erabil daitezkeen, testu horiek non aurkitu daitezkeen, testuak errazago nola bila daitezkeen eta informazioa bilatzeko zein bilatzaile erabil daitezkeen.</p> <p>Eskolan, elkarrekin landu ditzakete informazio-bilaketa edo ikasteko zereginarekin zerikusia duten gaiak. Praktikak lehiaketa moduan egin daitezke: ea behar den informazioa nork aurkitzen duen azkarren. Adibidez, irakasleak eskola bateko gaiarekin zerikusia duten galderak egin ditzake, eta ikasleek ahal bezain azkar erantzun behar dituzte.</p> <p>Nork bere ikasteko zeregina egin aurretik, norberaren ekoizpenerako ibilbideko materiala eta iturriak aipatzeko gida elkarrekin erreparatzea.</p> <p>Bingo-jolasarekin informazioa bilatzeko ezagutzen azterketa egin daiteke.</p>
ITURRIEN KRITIKA EGITEA	<p>Iturrien fidagarritasuna ebaluatzen, bilaketen emaitzak kritikoki aztertzen eta gaiari buruzko ikuspegi desberdinak aukeratzen jakitea.</p>	<p>Norberaren ekoizpenerako ibilbideko materiala</p>	<p>Irakasleak edo ikasleek bila ditzakete, esaterako, bi edo hiru iturri eskolako gaiarekin edo ikasteko zereginarekin zerikusia dutenak. Lehena fidagarria eta atazarako egokia izango da. Bigarrena fidagarria izango da, baina ez egokia. Hirugarrena ez da batere fidagarria izango, eta atazaren ikuspegitik desegokia izango da. Testuekin trebatu ondoren, elkarrekin eztabaidatu dezakete nola jakiten den iturriak fidagarriak edo egokiak diren eta nondik datorkien iturriei fidagarritasunik eza.</p>

4. Egile-eskubideen inguruko trebetasunak menderatzea

	HELBURUA ETA EDUKIA	EGILE ESKUBIDEEN IKASGELAKO MATERIALAK	AHOLKU DIDAKTIKOAK
EGILE-ESKUBIDEEN BURUZKO EZAGUTZEN AZKEN AZTERKETA	<p>Egile-eskubideak eta intimitatearen eta ohorearen babesa zer diren ulertzea eta argitaratzeko zer baimen eta metodo dauden jakitea, egoera praktikoa desberdinetan. Egile-eskubideei buruzko oinarrizko kontzeptuak ezagutzea, eta baimen- eta lizentzia-aukerak. Norberaren lanean material desberdinak erabiltzen jakitea, betiere egile-eskubideak errespetatuz.</p>	<p>Egile Eskubideen Ikasgelako material guztia</p> <p>Trebetasunak lantzeko jolasak:</p> <p>Bingoa, Egia ala gezurra eta Galdetegia</p> <p>Azken azterketa</p> <p>Inprimatzeko diploma</p>	<p>Lehenik eta behin, egile-eskubideei buruzko ezagutzak lantzeko jolasak egiten dira, eta, gero, ikasleek azken azterketan erakuts dezakete zer trebetasun ikasi dituzten. Ikasleek azken azterketa beren kasa egin dezakete.</p> <p>Galderei buruz pentsatzeko, ikasleek Egile Eskubideen Ikasgelan eta auladederechodeautor.org webgunean dauden materialetan bila dezakete informazioa.</p> <p>Behin azterketa gaindituta, ikasleek ziurtagiri bat inprimatu ahal izango dute beren profilean, egile-eskubideen gainean dituzten ezagutzen frogatuta.</p>